UDDRAG af formanden for Socialistisk folkeparti, Sigurd Ømann's tale på SF's ekstraordinære landsmøde den 21. august 1971.

Hvilken situation skal vort valgoplæg bruges i?

Denne borgerlige regeringsperiode har været en dyr omgang for Danmarks befolkning. Den har været dyrere end folk tror, fordi landet trods alt fremtræder som rigt. Hen der er tæret på gevinsten af 60'ernes fremgang, og regeringspartierne skal prise sig lykkelig over, at det ikke er muligt nøjagtigt at måle, hvad der kunne være opnået i denne gunstige periode, hvis der havde været ført en blot nogenlunde fornuftig politik.

Det har været de forspildte muligheders og de økonomiske

Valutakrisen, som alle tre partier lovede at løse, synes til, fra starten at have hypnotiseret regeringen til en tranceagtig økonomisk politik, der tvivlrådigt flaksede fra det i ene indgreb til det næste, uden at resultater kunne registreres. Regeringens forsøg på lavrentepoltitik i 68/69 var en direkte brøler, som gjorde sit til at fremme ulykkerne, og som måtte ende i rekordrente og obligationsskandale.

Febrilsk har regeringen gang på gang drejet på skatteskruen. Skatterne blev en selvstændig inflationskilde, og de havde samtidig den virkning, at folk holdt op med at spare op. Der bredte sig en sur stemning i velfærdsstaten. Den blev ikke ligefrem afhjulpet af regeringens overfladiske støvsugning af de offentlige udgifter, som altid syntes at skulle koncentrere sig om populære ordninger og beskæring af områder, der var væsentlige for samfundets vækst og udvikling.

Denne selvskabte atmosfære var ikke ligefrem velegnet til lancering af en indkomstpolitik, som skulle beskære arbejdsindkomsterne, medens der ikke engang gjordes tilløb til at inddrage de inflationsskabte arbejdsfri milliardgevinster eller til at gøre kål på skattefiduser og direkte snyderi.

At løsningen af de overhængende forureningsproblemer kun blev til tom snak, og at regeringen i fortvivlet søgen efter udveje måtte mishandle kommunerne og vælte byrderne over på dem, er vel egentlig en logisk følge af de øvrige fiaskoer.

Det ville være en forkert analyse at hævde, at denne regering i eet og alt har ført en bevidst ondsindet klassepolitik. Den førte zig-zagkurs, de mange og hårde indgreb, der ikke hjalp, har også generet regeringens egne tilhængere indenfor erhvervslivet. Disse har udvist en tålsomhed, vi ikke mærkede noget til i 1967 overfor langt mindre følelige indgreb. Overfor handlende og småhåndværkere har regeringen

været temmelig nådesløs.

Regeringen har ikke formået at konsolidere dansk erhvervsliv som helhed. Den industriopbygning, den investeringsbølge, som tre års gunstige konjunkturer i omverdenen åbnede muligheder for, blev ikke realiseret, og da der omsider på det sidste kom en eksportstigning i gang, skete det på baggrund af en brutal nedskæring af byggeriet med truende arbejdsløshed i kølvandet. Det er nu det sidste i rækken af regeringens mange forgæves anvendte remedier: Den gode gamle forbrugsindskrænkende arbejdsløshed.

Dette forløb gør det psykologisk forståeligt, at de tre regeringspartier ikke ser nogen ulykke i at opgive selv at styre cg overgiver suverænitet og væsentlige beslutninger til kommissionen i Bruxelles.

Det er på denne baggrund, statsminister Baunsgaard advarende minder om det røde kabinets dage og kalder den førte politik ufolkelig, fordi vi afskaffede skattefradragsretten for kommune- skatten. I sandhed en statsmand med sans for det væsentlige.

Til vore herværende folketingskandidater vil jeg sige: Lad ikke de borgerlige slippe efter med at fortælle, hvad der nu synes at skulle være melodien, at regeringen trods alt har ført en fornuftig økonomisk politik, men at det er udefra kommende vanskeligheder, der har stået dem imod. De tror ikke selv på det. Hav regnebrættet parat, selvom disse økonomiske sager er vanskelige.

Dette land er ikke til fattiggården. Det er rigt, men det er misregeret, og det kræver ikke fantasi at se, hvor vi glider henad og hvordan vore muligheder vil undergraves, hvis der ikke finder et systemskifte sted.

Kapital- og indkomststrømmene må nu ledes ad andre kanaler, udenom spekulanter og udstykningshajer, ud af skattesnydernes lommer, udenom fordyrende administration og hen til disposition for de mennesker, der er grundlaget for vor fremtid og øver den
produktive indsats, dvs. Danmarks arbejdende befolkning.

En særskilt bedømmelse af hvert af de borgerlige partier er næppe ulejligheden værd. De må hver for sig dømmes på deres fælles gerninger. Blot om det radikale venstre den bemærkning, at hvis man ser på det billede, partiet tegnede af sig selv og fik mange vælgere til at tro på i januar 1968, og man sammenholder det med, hvad stemmerne er blevet brugt til, trodser det enhver politisk velanstændighed.

Det er klart, at socialdemokratiet i denne situation holder sig klar af de uheldige regeringspartier og frabeder sig enhver omklamring.

Hen man må alligevel spørge sig selv, hvilken dybere forståelse der i dette parti er for, at et omvæltende økonomisk systemskifte er nødvendigt, når partiet i et afgørende spørgsmål som tilslutningen til fællesmarkedet kan tage alle disse tre partier smukt i hånden. Talen er stadig lidt ulden. Talsmænd for partiet påstår, at hvis Werner-planen skal realiseres, så vil socialdemokratiet ikke i fællesmarkedet. Thomas Nielsens anbefaling af EC og Krags supplement gav et andet indtryk.

Selv om ikke alle ytringer fra socialdemokratiet i oppositionsperioden kan tages til pålydende, gav de alligevel udtryk for, at vigtige tænkemåder et langt stykke kunne følges med SF's i den indenrigs økonomiske politik, tanker som gjorde et systemskifte muligt!

Nu ser jeg et systemskifte af en helt anden art tone frem.
I centret af billedet ser jeg statsminister Jens Otto Krag som forretningsfører for Bruxelles-kommissionen gennemføre alle de lovgivninger, som er nødvendige for Danmarks indlemmelse og umyndiggørelse, medens de tre borgerlige partier jublende stemmer for. Hvis dette syn bliver til virkelighed, må det betyde et politisk systemskifte med nye afgørende frontdannelser i dansk politik. Wilson foretrak sin venstrefløj og lod sine højrebetonede EC-tilhængere i stikken. Socialdemokratiets top synes at vælge modsat. Konsekvenserne heraf kan ikke i længden afbødes med, at Thomas Nielsen hævder, at fællesmarkedet fremmer socialismen.
De borgerlige partier ser i EC en redning for fortsat kapitalisme i Danmark og heri har de ret.

Som sagerne nu tegner sig i dette spørgsmål, behøver vi ikke at ofre spekulationerne on regeringssamarbejde S-SF megen opmærksomhed. Vi vil ikke indgå noget formaliseret arrangement med en regering, der vil føre Danmark ind i fællesmarkedet.
Det landsmøde, der er indkaldt for det tilfælde, at et nærmere samarbejde af denne art blev aktuelt, bliver næppe afholdt.
Der må blive tale om stillingtagen fra sag til sag i folketinget, og hvad fællesmarkedet angår den størst mulige modstand, vi kan mobilisere.

Om socialdemokratiet i den sidste ende bestemmer sig endeligt for EC, vil bl.a. afhænge af det stemmetal SF opnår.